

Мукачівський державний університет
Факультет туризму і готельно - ресторанного бізнесу
Кафедра туризму і географії

Дипломна робота

ОС «Магістр»

**на тему: Перспективи розвитку молодіжного
туризму в Карпатському рекреаційному регіоні**

**Виконав: студент(ка) 2 курсу, групи Т(м)-21
напряму підготовки 242 «Туризм»**

Машіка А.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник: доц., к.е.н. Дем'ян Я.Ю.

(посада, прізвище та ініціали)

Рецензент: доц., к.е.н., Лінтур І.В.

(посада, прізвище та ініціали)

Мукачево – 2019 року

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ , СПЕЦИФІКА І ВИДИ ТУРИЗМУ В СТРУКТУРІ МОЛОДІЖНОГО ДОЗВІЛЛЯ	
1.1 Історична генеза розвитку молодіжного туризму.....	8
1.2 Аналіз дослідження молодіжного туризму в Україні та Карпатському регіоні	16
1.2 Основні види туризму в молодіжному туризмі.....	18
РОЗДІЛ 2. Молодіжний ТУРИЗМ В КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ	
1.3.Зарубіжний досвід у молодіжному туризмі	27
1.4. Сучасні підходи до класифікації молодіжного туризму.....	
1.5. Анімаційні технології, анімаційні послуги в молодіжному туризмі і їх застосування.....	27
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ ВИДІВ ТУРИЗМУ В КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ	
3.1 Основні проблеми, пов'язані з розвитком екстремального туризму в регіоні.....	59
3.2 Шляхи організації та перспективи розвитку екстремальних видів туризму в Карпатському регіоні.....	64
ВИСНОВКИ	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	

ВСТУП

Стрімкий розвиток туризму, особливо за останні 50 років, дозволив визначити його як "феномен ХХ століття". У 2000 р., за даними Всесвітньої туристської організації (ВТО), чисельність міжнародних туристів становила 698,8 млн. осіб, тобто за межами своєї країни відпочивав практично кожний десятий громадянин світу і прогнозується подальше зростання чисельності подорожуючих. Таким чином, феномен ХХ століття стає невід'ємною складовою життя людей більшості країн світу і одним з провідних напрямків соціально-економічної діяльності в ХХІ ст. Глобальність туристичної діяльності з рекреаційними, діловими, культурними, релігійними та оздоровчими цілями справляє потужний і неоднозначний вплив на довкілля, економіку і суспільство країн, задіяних в туристичному процесі, їх народи, а також на міжнародні відносини й торгівлю, обумовлюючи необхідність міжнародного регулювання на основі принципів відповідального, стійкого та загальнодоступного туризму, зафіксованих в Глобальному Етичному Кодексі Туризму

Феноменальне зростання, урізноманітнення функцій, введення до споживчих моделей та соціальної поведінки значної частини населення планети дає підстави визначити туризм як суспільне явище, сутністю якого є індивідуальне і колективне удосконалення, саморозвиток в процесі пізнання природного та культурного розмаїття під час відпочинку та дозвілля. Потужне явище спричинило появу та розвиток індустрії туризму - міжгалузевого комплексу з задоволення потреб подорожуючих. За масштабами діяльності та стабільними темпами росту індустрія туризму займає провідні позиції в світовій економіці.

Індустрія туризму, розвиваючись в умовах глобалізації у середовищі, сприятливому для ринкової економіки, приватного підприємництва та вільної торгівлі, набуває глобальних рис галузі світового господарства, позитивно впливає на зростання добробуту та зайнятості. Подальший її розвиток

потребує активізації досліджень традиційних та нових сегментів туристичного ринку, споживчих переваг, інформаційних технологій та управлінських методик. Саме цей шлях сприяє підвищенню якості туристичного продукту, а високі стандарти якості є важливим критерієм мотиваційних уподобань і вибору туристичного продукту споживачем. Основою індустрії туризму, незважаючи на вплив глобалізаційних тенденцій, залишається мале та середнє підприємництво, яке діє на основі зростаючої конкуренції, завдяки чому розвивається ринок туристичних послуг. Ринок туристичних послуг характеризується урізноманітненням пропозиції туристичного продукту як за рахунок впровадження нових видів послуг і форм обслуговування, так і за рахунок територіального розширення, формування нових туристських центрів, районів та курортних зон. Тому питання впровадження анімаційних технологій в молодіжний туризм пов'язано з усіма аспектами його функціонування і набувають непересічної актуальності.

Актуальність всебічного дослідження молодіжного туризму обумовлена його багатогранністю та суспільною значущістю. Основна увага в дослідженнях явищ та процесів, пов'язаних з туризмом, приділяється питанням впровадження анімаційних технологій. Взагалі молодіжний туризм розглядається побіжно, розчиняючись в сучасних дослідженнях, в той час як за умов глобалізації та інтенсифікації розвитку туризму значення територіального аспекту його функціонування зростає.

Вирішення означеної проблеми ґрунтується на теоретичних та методологічних засадах суспільної географії - науки про територіальну організацію суспільства та його складових частин. Розглядаються теоретико-методологічні питання суспільно-географічного дослідження ринку туристичних послуг як об'єкту географії туризму, умови та чинники його розвитку та формування ринкових структур на основі комплексно-пропорційної організації індустрії туризму, що спрямовано на оптимізацію суспільної функції туризму шляхом проведення туристичної політики

узгодження туристичного попиту, економічно ефективної діяльності суб'єктів ринку та державних інтересів в сфері туризму.

Основою дослідження є національний ринок туристичних послуг, тому значна увага приділена структурам та типології національних ринків, як складових світового туристичного процесу, закономірностям їх формування, функціонування та територіальної організації. Процеси формування та специфіка функціонування туристичного ринку України розглядаються на тлі загальних закономірностей, притаманних глобальному ринку туристичних послуг, в контексті макрорегіональних європейських особливостей розвитку туризму кінця ХХ - початку ХХІ століття.

При виборі туристичного продукту 70% звертають увагу на пропоновані анімаційні заходи. Переваги молодих людей виглядають у такий спосіб 90% вибирають розважальні анімаційні заходи, 60% - спортивні, 45% - пізнавальні, 60% - екскурсійні, 60% - пригодницько-ігрові. 90% опитаних хотіли б брати участь у пропонованих анімаційних програмах. 60% у спортивних, 90% у розважальних, 60% у пізнавальних, 85% в екскурсійних, 75% у пригодницько-ігрових, 45% хотіли б зробити туристичні піші походи.

Розробляючи проект анімаційної програми враховують, що панування в дозвіллі емоцій і підпорядкування радостям, розвагам, як інтелекту, так і волею продиктовано основним призначенням «дозвільних» занять дати парубку фізіологічно, психологічно відпочити, розрядитися, відключитися від роботи й побутових проблем. Активно відпочивати дозволяють різноманітні перемикання з обов'язкових справ на необов'язкові, із серйозних на веселі, з розумового навантаження на фізичну, з пізнання на розвагу, з пасивного відпочинку на активний. І, навпаки, необхідно опиратися на типові для культурно-дозвільних установ «схеми перемикань» і способи емоційної й іншої розрядки, це має психофізіологічну цінність для різних людей.

Створюючи різні анімаційні заходи для молодих людей, чергуючи заняття у вільний час, треба дотримувати тимчасових, енергетичних і інших лімітів, обмірковуючи певний набір перемикань із одного заняття на інше.

Порушення міри в будь-якому виді діяльності (концерти, ігри, свята й т.д.) перетворює її в стомлюючу, а значить і неугодну для відпочинку. Отже: багато гарного - теж погано, адже не завжди чим яскравіше, тим краще, тут теж є свої границі, коли захід стає стомлюючим і навіть починає дратувати.

Мета дослідження. Проаналізувати загальні відомості , щодо становлення та розвитку технологій в сучасному молодіжному туризмі.

Завдання дослідження:

- проаналізувати теоретичні основи розвитку молодіжного туризму та анімаційних технологій в ньому;
- розглянути особливості застосування анімаційних технологій в різних видах молодіжного туризму;
- розробити анімаційну програму для різноманітних туристичних заходів;
- зробити висновки та сформулювати пропозиції.

Об'єкт дослідження: молодіжний туризм на сучасному етапі.

Предмет дослідження: анімація та анімаційні технології.

Методи дослідження: теоретичний, аналітичний, описовий, порівняльний, прогнозний.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні значимості анімаційних програм у молодіжному туризмі як важливого засобу активного включення молоді в культурно-дозвільну діяльність, у виявленні й розкритті основних організаційно-технологічних вимог до організації анімаційних програм у молодіжному туризмі.

Наукове значення роботи полягає в аналізі існуючих анімаційних заходів та технологій в молодіжному туризмі і пропонуванні нових підходів до здійснення гірського походу.

Практична значимість дослідження полягає в тому, що на підставі вивченої теорії, а також досвіду організації молодіжних анімаційних програм були розроблені методичні рекомендації з удосконалювання організації такого роду програм для молодіжних турбаз України. Це дозволило

підвищити інтерес молоді до вибору саме України для проведення туристичного дозвілля.

Теоретичною та методологічною основою дослідження є наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених з туризму, маркетингу, менеджменту, реклами та законодавчі акти.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, містить 97 сторінок тексту, список використаних джерел включає 91 найменувань.

ВИСНОВКИ

Працюючи над темою дипломної роботи було опрацьовано багато літературних джерел: нормативних документів, Законів, Положень, проводилося детальне дослідження посібників інформаційних довідників, статистичних матеріалів, журналів, газет, статей, книг, з метою детального вивчення молодіжного туризму в Україні та можливих шляхів удосконалення його розвитку. При написанні роботи найбільш були використані літературні логічні методи, методи порівняння. Дослідження даної теми дало змогу виконати роботи чітко окресливши статність становлення і розвитку молодіжного туризму, показати його особливості в певний період.

Ми вивчали організацію молодіжного туризму в контексті розвитку туризму України в цілому адже молодіжний туризм – це туризм, який охоплює молоде покоління різними видами, формами оздоровлення, відпочинку, дозвілля, пізнання. Велика увага була приділена висвітленню сучасного стану дитячо-юнацького туризму в Україні, шляхи організацій якого відбуваються через діяльності гурткової роботи в туристських ПНЗ професійних туристичних установах загальноосвітніх навчальних закладах.

Для того щоб запропонувати шляхи удосконалення організацій молодіжного туризму в Україні необхідно було вивчити ряд державних документів. Програм розвитку туризму, краєзнавства, молодіжного туризму станом до 2010 року, які передбачають заходи, акції форми та методи організації молодіжного туризму, але для планування завдань, заходів необхідні фінансові витрати, які не завжди є доступними і достатніми на рівні місцевих бюджетів.

Необхідною умовою популяризації і організації молодіжного туризму в Україні є привертання уваги громадських організацій, приватних фірм, установ до цього виду туристичного бізнесу. Адже, головне завдання на сьогодні розглядати молодіжний туризм як галузь економіки держави.

Спортивний туризм, його види є найбільш популярними серед молоді, але теж вимагають матеріально-технічної допомоги на сьогоднішній день.

Україна має всі передумови для розвитку туризму, рекреаційні ресурси, історико-архітектурні об'єкти дають можливість ще краще розвивати молодіжні екскурсії, подорожі, експедиції з метою популяризації країни в світі, залучення іноземного капіталу, створення спільних молодіжних міжнародних туристичних фірм й надалі.

При розгляді можливості використання анімаційних програм у молодіжному туризмі було виявлене наступне:

Туристська анімація - це туристська послуга, при наданні якої турист утягується в активну дію. Заснована на особистих контактах аніматора з туристами, на спільному долі їх у розвагах, пропонованих анімаційною програмою туристичного комплексу. Це різновид туристичної діяльності, здійснюваної в туристичному комплексі, готелі, круїзному теплоході, поїзді, що утягує туристів у різноманітні заходи через участь у спеціально розроблених програмах дозвілля.

Анімаційна програма спрямована на задоволення специфічних туристських потреб у русі, культурі, творчості, спілкуванні, розвазі. Всі ці потреби властиві молоді, отже, молодіжному туризму необхідні наступні види анімації, що задовольняють їхні потреби:

- анімація в русі - задовольняє потреба парубка в русі, що сполучається із задоволенням і приємними переживаннями;
- анімація через переживання - задовольняє потреба у відчутті нового, невідомого, несподіваного при спілкуванні, відкриттях, а також при подоланні труднощів;
- культурна анімація - задовольняють потребу молоді в духовному розвитку особистості через прилучення до культурно-історичних пам'ятників і сучасних зразків культури країни, регіону, народу, нації;

- творча анімація - задовольняє потребу молодих людей у творчості, демонстрації своїх творчих здатностей і встановленні контактів із близькими за духом людьми через спільну творчість;

- анімація через спілкування - задовольняє потреби в спілкуванні з новими, цікавими людьми, у відкритті внутрішнього миру людей і пізнанні себе через спілкування.

При розгляді специфіки організації анімаційних програм у різних видах молодіжного туризму були виявлені наступні умови до їхньої організації:

- диференційований підхід до виявлення й обліку соціокультурних потреб і інтересів різних груп молоді;

- включення в анімаційні програми турів популярних у молодіжному середовищі форм дозвільної діяльності;

- стильова єдність між основною екскурсійною програмою тура і його анімаційною частиною.

Була охарактеризовані особливості анімаційних програм в різних видах молодіжного туризму. Анімаційні програми в молодіжному туризмі сприяють активному включенню молоді в різні види соціально-культурної діяльності. Анімаційні програми задовольняють потреби молоді в спілкуванні, розвагах, активному й рухливому відпочинку, емоційній розрядці. Анімаційні програми помітно підвищують інтерес споживача до підприємств туризму, що пропонує такі програми.

Отже, на підставі даної роботи можна зробити наступні висновки: Міжнародний туризм грає усе більше помітну роль у світовій економіці й стає одним з найважливіших його факторів. Все більше значення приділяється анімаційним технологіям у туризмі. У сучасному світі в умовах твердої конкуренції на ринку туристських послуг неможливо представити готельний комплекс без організації в ній анімаційної діяльності. Анімація в готелі грає велике значення в створенні сприятливого психологічного клімату в готелі, тим самим створює передумови для повторного приїзду гостей, що помітно сприяє збільшенню іміджу й доходу даної готелю.

На території України є достатньо сприятливі умови і ресурси для розвитку екстремального відпочинку. Але низький рівень розвитку туристичної інфраструктури і соціальних стандартів населення призвів до того, що екстремальний туризм у нас у своєму розвитку відстає від загальносвітових тенденцій. За оцінками багатьох вітчизняних спеціалістів, існує великий потенціал екстремального туризму, який можна буде розкрити з загальним соціально-економічним розвитком держави.

На сьогодні важко визначити загальну кількість екстремальних видів туризму. Це зумовлено широким підходом до впровадження екстремальних розваг в різних сферах людської діяльності. В Україні перспективним вважається розвиток таких видів екстремального туризму, як польоти на повітряних кулях, парашутизм, спелеологія, різні види сафарі та рафтинг.

При організації та проведенні екстрим-турів виникає значна потенційна небезпека для життя та здоров'я її учасників. Важливою проблемою розвитку екстремальних видів відпочинку є забезпечення цього виду діяльності висококваліфікованими спеціалістами-професіоналами з попереднім досвідом роботи. Доцільно було би залучати до організації цього виду бізнесу колишніх спортсменів і військовослужбовців для того, щоб звести ризики, які неодмінно виникають при будь-якому з перерахованих видів, до мінімуму.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>